Вчора він попросив матір, щоб вона збудила його не пізніше дев'ятої. Ну а вона, як завжди, пожаліла його і розбудила після десятої. І тільки прокинувся, згадав про дівчину, з якою він вчора домовився зустрітись, щоб змалювати її.

Коли поспішав до неї, то його здибав водолаз Борис. Він був з тієї водолазної команди, з якою художник познайомився на будівництві Канівської ГЕС.

— Художнику, привіт! Ти що так кволо чапаєш?!— прихопив його за лікоть здоровенний водолаз і сяяв посмішкою на всі зуби.

— Та... Вчора познайомився з такою дівчиною, що й не знаю, прийде вона чи ні...

— До вечора ще далеко, а ти вже в хандрі... Так же не можна від рання нудитись...

— Та ні... я з нею домовився на ранок. Оце йду.

— А, зрозумів. Куди ж ти — на пляж чи в ліс поїдеш?

— Та не знаю... Боюсь, що нічого... з цього не вийде.

— Та слухай, чого ти весь час нервуєш? Як не вийде, давай до нас! Ми тебе чекаємо годину. У нас свій "газик". Буде та робота—самохідка затонула біля Трипілля. Важке місце, течія. Можеш репортаж чи серію, як там у вас зветься, зробити. Місце чудове. Я й сам би намалював, якби вмів.

— Добре, чекайте через півгодини. Буду. Вона, без сумніву, мені збрехала і не прийде. Вони останнім часом щось не приходять... Чи

старий я став, чи що?.. Скажи, я з того часу дуже постарів, як ми бачились?

— Такий, як був, такий і є. І борідка та ж, і не полисів. Тільки наче очі якісь сумніші стали...

— А... Довели мене оці всі! Ти знаєш, я ж розлучився, і, хоч все скінчилось, а я ніяк собі місця не знайду...

— Тут я нічого порадити тобі не можу. Одне тільки скажу, ти кинь усе! — Борис ляснув його по худому плечу.— Ти ж вільний художник! Поїхали з нами. Там оформиш щось, там когось в газету намалюєш. Кубрик буде, чифан тобі завжди буде. Ти ж знаєш, що Юхим Юхимович тебе любить. Їй-богу, давай з нами!

— А й правда, кину все й поїду з вами. Набридли всі вони мені, не можу вже. Так і скажи хлопцям, нехай вони почекають мене... Я їй зовсім і не вірю. А от сказав, що прийду, значить треба прийти... Але якби ти знав, яка дівчина! Яка дівчина! Просто богиня! Я просто здурів, як заговорив з нею. Слухай, ходімо подивишся!..

— Ти не знаєш напевно, чи прийде вона, чи ні, а мені треба ще для хлопців сигарет міцних купити. Так що ми чекаємо на тебе!

Отож художник поспішав на побачення, хоча лаяв себе за це і був переконаний, що дівчина не прийде.

Тому аж припинявся, коли вгледів її під рясною горобиною. Вона якраз потяглася до квітучого оранжевого кетяга і наче підіймалась і підіймалась, таке було в неї гнучке й довге тіло. Відкинулася в попереку і відхилила голову з купою попелястого кучерявого, мов пінного, волосся.

Художник привітався у спину:

— Доброго ранку!

І зразу ж вилаяв себе: "Ну чого я не почекав, поки вона повернеться?"

Вона плавко опустила руку з оранжевою китицею і поволі розвернулася до нього, розкрила великі сірі очі і здивовано підняла брови.

— Ранок? День давно! Я й попляжитись встигла. Ах, яка вода, молоко! — відщипнула ягоду від китиці і поволі піднесла до пухких вуст.

Художник вилаяв себе за те, що він зараз скаже, але таки сказав:

— Не їжте, вона в пилюці і, до всього ще, гірка. Горобина дозрівав пізно.

Вона ще відщипнула ягоду, ще ширше розкліпила свої величезні сірі очі і прожувала другу ягоду.

— А може, я люблю гірке?

Він подумав, що, певно, зараз скаже якусь дурницю, і вже відкрив рота. Та його врятував тролейбус: підкотився на кінцеву зупинку, зашерхотів колесами, зашипів і клацнув дверима.

Художник хотів пропустити її перед себе, але трапилось так якось, що вони зайшли разом. І він знову вилаяв себе за неоковирність. Пробив талончики і сів поруч неї. Вона трохи зсутулилась, як сіла, а тоді випросталась.

— Далеко їхати?

— Та так, далеченько, до кінця, а потім ще трохи пройти.

Вона знов широко розплющила очі, закліпала довгими чорними віями, підняла брову.

— Тоді я читатиму. Добре?

— Читайте, читайте... будь ласка!

Витягла з капронової сітки книжку, обгорнуту в папір, і знов зсутулилась і вп'ялась очима в текст.

Тролейбус підіймався вгору і спускався вниз по світлих серпневих вулицях. Де-не-де були купки людей біля лотків з овочами, і зрідка пробігали діти. А взагалі цей серпневий день барвився лише трьома кольорами: блакитним, зеленню та білим.

Художник посмикав себе за біляву борідку, покрутив вуса. Подумав: "Зроблю справжній малюнок! Що я, дурень? Її малювати легко й просто..."

Сонце підбилось добряче, як вони пройшли через зелене подвір'я і дитячий майданчик. На дитячому майданчику сиділи в затінку пенсіонери й забивали "козла". Дітлахи з'юрмились навколо калюжі на асфальті і споглядали здоровенного горбатого жука-плавунця.

Тільки підійшли до парадного, як з-за рогу вилетів здоровенний доберман-пінчер і просто їм в обличчя гарконув. Художнику заклякли ноги, але дівчина ступила до собаки, схилилась і проговорила:

— Ай-яй-яй, такий злий! Ай-яй!

Собака схилив голову набік, замовк на хвилю, але зразу ж отямився і знов гавконув з усіх сил. У парадному з'явився здоровенний молодик у майці і піжамних смугастих штанях. Він прихопив за обручку собаку і поглянув на художника й дівчину так, наче це вони, а не його собака зняли такий гавкіт.

Художник натис кнопку дзвінка і вилаяв себе: "Ну пропав, зовсім пропав! Добили мене ці баби. Все! Добили. От тепер я справжній неврастенік. І руки трусяться!.."

Відчинив вірний його друг лікар. Він завжди слухав художника, оглядав, а після чергового вислуховування казав йому:

— Змін ніяких ні в чому я не знаходжу. Просто треба заспокоїтись, молочка попити, свіжим повітрям подихати, по землі босоніж походити... Треба жити нормальним життям, а ти цією кавою та цигарками себе отруюєш. Пішли до молочного.

До молочного вони, як завжди, не доходили, а десь застрягали в кав'ярні чи в гастрономі і сьорбали каву, а то й коньячком бавились. Друг його нічого, він на добрий пуд з гаком важчий і в нього скільки кави, скільки коньяку не лий, наступного дня він веселий і жвавий.

Лікар відчинив двері і провів зразу до кухні.

Чиста й біла кухня. І зразу на стіл поставив пляшку коньяку і блюдечками брязнув.

— Беріть і снідайте. Докторська ковбаса, сир голландський. Коньяк одеський, коньяк вульгаріс, але бадьорить. П'єте?

— Трохи.

— Так, трохи. А тобі не дам, щоб руки не тремтіли. Ну, лишайтеся, я десь години за три повернусь. Поїду одного хворого подивлюсь. Виписав з лікарні, все було гаразд, а тепер затемпературив...

Перейшли до вітальні. Художник застругав олівці над газетою. Вона з книжкою стояла перед ним.

— Якщо я сидітиму й читатиму, вам це не заважатиме?

— Ні, ні! Що ви? Я, навпаки, так і думав посадовити вас...

— Бачте, як добре, тільки ви поверніться на хвилю.

— Чому?

— Ну добре, я тоді вийду.

— Та ні! Ви нікуди не йдіть. Зараз почнемо.

Вона знизала плечима, підійшла до широкої червоної канапи. Художник лезом бритви обережно вирівнював грифеля. Підвів голову, як вона вже в чорній сорочці залазила на канапу.

"Ну все! Я пропав! — скрикнув подумки художник і відчув, як стисло йому скроні і закалатало серце.— Кинути всяке малювання? А що вона подумає? А що, коли вона думає тільки про малювання, як же тоді? Що я скотина якась, вийде?!.

Вона тим часом залізла на канапу і повернулась до нього спиною, ноги схрестила по-шевськи.

— Почнемо? — спитала.

— Ага! Вже... так-так!..— забелькотав художник, дивлячись, як вона тонкими пальцями прихопила чорну шовкову сорочку і стягла через голову. Трохи попсувала пишну гуглю волосся, і одне пасмо обвисло над вухом, закрутилось на довгій шиї.

Художник скоцюрбився над своїм блокнотом і неслухняними пальцями намагався підкорити собі грифель та папір.

Вона спокійно читала книжку, тримаючи її на витягнутій руці. На великій канапі спав здоровенний смугастий кіт. Він спав і тоді, коли вони прийшли, і тоді, коли лікар залишив кімнату і погладив його по череву. Художник глибоко видихнув і відкинувся назад, примружив очі — споглядав малюнок.

— Скінчили?

— Так. Скінчив. Відпочиньте трохи.

Вона відклала книжку і розляглася вся на канапі. І він знов здивувався, яка ж вона довга.

Може, з хвилю полежала спиною до нього, потім перевернулась на черево, теж хвилю полежала, розпласталась голічерева. Закинула руки за голову, і її груди розтяглись. Дивилась у стелю.

— Можна, я так полежу? — підвела голову.

— Так...— хрипко проказав художник.

Вона всміхнулась і знов дивилась у стелю.

Сонце поволі сповнило кімнату блиском і сліпучим сяйвом.

Кіт, що все спав, враз нашорошив вуха, і потягся, і чирконув пазурами по канапі. Підвівся. Вона підняла голову, випнула губи і покликала:

— Кинь, киць...

Кіт легенько ступив по канапі, потерся об її ледь зігнуті коліна і розлігся в неї на ногах. Заплющив очі і замуркотів. Вона хихикнула і проказала в стелю:

— Який розумний кіт! Просто естет!

— Кота тут не вистачало, сто чортів його матері! — лайнувся художник і скинув його з канапи.

Сів і знов зачиркав по аркушу паперу.

Дівчина хихикнула кілька разів, а тоді спадаючим голосом зойкнула:

— Ой!

Художник зиркнув на модель, а кіт знову вмостився на колінах дівчини.

— А бодай ти згорів! — художник прихопив кота.— Я його зараз на кухню винесу, щоб він нам не заважав.

Він викинув кота на кухню і сів до малювання. Піт просто чурів з нього.

— Ну що у вас виходить?

— Нічого, добре, дуже добре! Я страшенно радий, що ми з вами зустрілись. Я вже, може, рік не мав змоги попрацювати над оголеним тілом. Тільки спекота неймовірна. Очі потом заливає і в спину пече.

— Так закрийте штори.

— Темно буде.

— Не буде. Спробуйте.

Він смикнув за тканину, і з клацанням посунулись кільця по палиці. Кімната сповнилась золотаво-оранжевим світлом.

Кухонні двері відчинилися, і в кімнату протисся кіт, тихо пішов до канапи і з одного стрибка вмостився на ногах дівчини.

— О! Ще подряпає! Заберіть його!

Художник підскочив до канапи, схопив кота.

Кіт занявчав щосили і чиркнув його пазурами.

— От чорти б тебе взяли! Де ти на нашу голову взявся?!

Художник викинув його до кухні і зав'язав дверну ручку рушником.

— Тепер він нікуди не подінеться. Я тільки оцей малюнок викінчу — і все. Раз-два — і все готово.

— Давно вже чекаю цього моменту, відчуваю, що мені терпець ось-ось увірветься.

А тут кіт почав подавати голос, просто розривався.

— Я зараз', зараз закінчу... Ось тут стегно підкреслю, тепер коліно, тепер плече і зап'ястя. Все!..

Вона сіла, спустивши ноги, потяглася вгору і хруснула пальцями. І враз вгорі щось клацнуло, брязнуло, кімната наповнилась с'онячним білим сяйвом.

Художник обернувся.

Штора обірвалася з одного боку і зависла вниз, відкривши все широке балконне вікно з скляними дверима.

І на шторі, вчепившись у тканину пазурами, гойдався кіт і відчайдушно нявчав.

Навпроти, може, метрах в тридцяти на балконі родина сідала пити чай. Бабуся, дідусь, тато й мама і білява донька у блакитному купальнику. Дідусь, очевидно, перший почув нявчання кота, бо приклав до вуха долоню і нахилився вперед. Коли він уже щось сказав своїм дітям, то художник збагнув, в чому справа, і показав дівчині.

— Швидше до ванної,— і з силою штовхнув її у двері, кинувши їй одяг.

Підставив стільця, взяв кота, а той продовжував нявчати, камешитись у нього в руках.

Сімейство на балконі полишило свої склянки з чаєм і дивилось на художника, що тримав кота в руках. Тоді той кинув його на канапу з усього маху, а кіт пружно став на всі чотири.

Художник заходився лагодити штору і колупався таки довго. Кіт калачиком скрутився і солодко спав.

Дівчина співала у ванні, включила душ, потім покликала художника, щоб щось полагодив, але він ніяк не міг облишити алюмінієву трубку портьєри. Потім вона впустила склянку, і було чути, як та брязнула об кахлі.

А коли художник кінчив лагодити штору, задзвонив дзвоник і ввійшов лікар. Дівчина вийшла з ванни зовсім вбрана і відчинила двері.

— Я не завадив роботі? — запитав лікар.

— Ні. Ми вже закінчили,— озвався художник, складаючи малюнки в папку.

— Мені пора. Хто мене проведе до зупинки?

— Зараз ми поїдемо разом. Я вас відвезу на таксі.

— Не треба, я поїду сама тролейбусом. А от до зупинки проведіть мене. До речі, як вашого кота звати?

— Це не мій, це сестрин кіт... Кузя, Кузя! — покликав лікар.

Кіт нашорошив вуха, ледь кліпнув очима і знов заплющив.

— А що, хіба ви з сестрою живете?

— Та ні, помешкання сестри, а я тут за тимчасового сторожа. Вона з чоловіком поїхала відпочивати і мені оце добро лишила.

Лікар взяв кота Кузю за передні лапи і повернув його на спину. Кузя так і застиг.

Дівчина обернулась, коли виходила з кімнати.

— Ви подивіться, кіт і не поворухнеться.

— Авжеж, це ледащо буде лежати так, поки я не повернусь з магазину.

— Не може бути!

— Правду кажу. Казуальний кіт.

Вони втрьох перейшли через зелене подвір'я. Калюжа на асфальті висохла, на дитячому майданчику пенсіонери забивали "козла".

На зупинці лікар залишив їх.

— Ви чекайте тролейбуса, а я пішов, куплю Кузі наїдку.— І спитав у художника: —А ти їдеш до міста?

— Я одна поїду,— вихопилась дівчина, перш ніж художник розтулив рота.

— Так ти вертай, як попрощаєшся. Треба один малюнок зробити для доповіді на секції. Малюнок простенький... Ну, бувайте здорові. Приходьте. Гарних дівчат завжди приємно бачити.

Дівчина стала в негустий затінок і витягла кетяг горобини з сумки і знов ущипнула ягоду. Не дивилась на художника. Потім подивилась і запитала:

— Скажіть, а ви справді до мене вчора підійшли, щоб намалювати? Чи це лише була зачіпка?

— Як зачіпка?! Ви ж бачили, що я малював... Хіба погана робота?

— А, он воно що. Ну добре, бувайте.

Тролейбус підкотився, зашерхотів шинами, зашипів гальмами і клацнув дверима.

— Все. Я поїхала. Прощавайте.

— Але ж підождіть! Як нам зустрітися? Я ще хочу вас намалювати! Я думав про ваш портрет... знаєте, думав... довго думав...

— А я не хочу більше. І не просіть. Все! Побавились трохи — і досить. Ідіть малюйте кота Кузю.

Двері знов зашипіли і зачинились клацнувши. Тролейбус покотився вниз по випеченому сонцем асфальту. Зменшився швидко і поповз із опадки вгору і розчинився в сліпучому мареві між тінистих каштанів.

Художник повернувся до будинку одночасно .з лікарем.

— Ну й гарна яка дівчина! Вона так на тебе дивилась! Якщо будеш ще малювати, то ось тобі ключ.

— Гаразд,— промимрив художник.— Не треба, я ще згублю... я тобі краще зателефоную...

— Добре вам, художникам. Завжди є зачіпка: "Я хотів би помалювати ваш портрет!" А як нам, простим смертним? — виголосив лікар, відмикаючи двері.— Кузя, Кузя, я тобі ковбаси приніс.

Кузя лежав в тій самій позі навзнак з піднятими лапами.

— А бодай ти здох, чортів котяра! — в захопленні од котячих лінощів вилаявся художник.

Він тоді не розповів лікареві про історію з Кузею. А розповів потім, може, через рік.

І до водолазів не поїхав. А коли з ними знову зустрівся, то збрехав щось недоладне. І йому було незручно, просто не міг їм в очі дивитись.

А Борис сказав:

— Та нічого, ми ж на тебе не ображаємось. Чого ти справдовуєшся? У кожного свої справи... Тільки Юхим Юхимович дуже засмутився, що ти не приїхав...